

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004719

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-08-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стоколяс Марія Володимирівна

2. Mariia V. Stokolias

Кваліфікація: 025

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2436-8104

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту: 04-09-2026

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул.Нижанківського, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9090

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул.Нижанківського, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул.Нижанківського, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.07.23.05, 18.07.43, 18.07.49

Тема дисертації:

1. Тілесність як предиспозиція та виражальна парадигма музичного виконавства
2. Embodiment as a Predisposition and Expressive Paradigm of Musical Performance.

Реферат/анотація:

1. У дисертаційному дослідженні здійснено обґрунтування категорії тілесності як фундаментальної основи виконавського процесу, де тіло митця не просто підпорядковується інтелектуальному замислу, а виступає безпосереднім генератором ідеї, динамічною формою художнього самовираження та універсальним засобом трансляції художніх смислів. Актуальність теми зумовлена необхідністю подолання фрагментарності у вивченні природи музикування та відсутністю комплексних мистецтвознавчих праць, які розглядають тілесність як виражальну парадигму музичного виконавства. Специфіка вокального мистецтва, де саме тіло співака є генератором вокального процесу, робить кожен виконавський акт унікальним явищем, де тілесність матеріалізується в музичній інтонації, звуконапруженні та актуалізується у виконавській пластиці. Дослідження тілесності у музичному виконавстві на прикладі українського вокального естрадного мистецтва XX століття дозволяє глибше осмислити механізми духовного й фізичного втілення митця, переосмислити та об'єднати погляди на виконавську практику навколо тілесної природи музичного виконавства. Метою дослідження є обґрунтування тілесності як базової передумови та важливого виражального засобу в

музичному виконавстві. Об'єкт дослідження – процес музично-виконавської творчості. Предмет дослідження – людська тілесність як виражальна парадигма музичного виконавства. Методологія дослідження базується на комплексному міждисциплінарному підході із залученням сукупності методів, що дозволяють дослідити феномен у фокусі різних наукових оптик: історико- ретроспективного, джерелознавчого, компаративного, феноменологічного, системного, семіотичного, загальнокультурологічного методів, а також методів моделювання та інтерпретаційного аналізу. Наукова новизна дослідження полягає у спробі формування цілісної концепції тілесності як предиспозиції та виражальної парадигми в музично-виконавському мистецтві, а також в осмисленні історичних та мистецьких метаморфоз тілесності крізь призму українського вокального естрадного мистецтва XX століття. Теоретичною основою дослідження слугують праці з музикознавства, філософії, мистецтвознавства, літературознавства, соціокультурної історії, етномузикології, психології та вокальної педагогіки. Фундаментом концепції є теорія музичної інтерпретації Віктора Москаленка та теорія музично-виконавських архетипів Ольги Катрич. Музикознавчий блок джерел формують розвідки К. Аббате, В. Антонюк, М. Догантан-Дак, О. Катрич, О. Козаренка, Е. Курта, Е. Ле Гвін, О. Маркової, В. Москаленка, Ю. Ніколаєвської, Т. Орнінг, Ж.-Ж. Руссо та ін.; філософський – праці Т. Адорно, Дж. Батлер, С. де Бовуар, Е. Гусерля, Д. Левіна, Б. Массумі, М. Мерло-Понті, Ж.-Л. Нансі, Е. Саїда, Ж.-П. Сартра, Б. Спінози, М. Фуко, Р. Шустермана та ін.; мистецький – дослідження Ж. Вігарелло, Е. Вінда, А. Корбена та ін.; культурологічний – Т. Возняка, Й. Гейзінги, Т. Гундорової, У. Еко, В. Єрмолаєвої, О. Зелінського, О. Козаренка, У. Конвалюк, М. Мозгового та ін.; педагогічний – праці Ф. М. Александера, Дж. Естілл, А. Лессака, К. Лінклейтер, С. Рітца, К. Садолін, Н. Шепеленко та ін. У роботі простежено метаморфози тілесних моделей та концептуальних трансформацій тілесності в різні історико-культурні епохи, оскільки кожна соціокультурна парадигма диктувала свій унікальний «тілесний канон», що визначав межі дозволеної експресії та сценічної поведінки. Проаналізовано, як через тілесність у живописі, архітектурі, театрі й музиці кодувалися та декодувалися світоглядні орієнтири людства. У дисертації музичне виконавство розглянуто крізь призму категорій «тілесної інтонації» та виконавських архетипів, що виявляються через соціокультурні, політичні й ментальні контексти епохи. Доведено, що тіло вокаліста постає первинним інструментом і простором інтерпретації, здатним транслювати смисли національної ідентичності. На прикладі українського вокального естрадного мистецтва XX століття обґрунтовано, що тілесність постає «згорненою» в інтонації і «розгортається» під час виконання у динамічний рельєф звуку та пластичного жесту. Виявлено соціально-політичні детермінанти й соціокультурні «рамки», що обумовили етапи розвитку та трансформації репрезентації тіла в українському просторі, а також здійснено комплексний інтерпретаційний аналіз знакових виконавських феноменів (зокрема, творчої співпраці Б. Весоловського та І. Яросевич). Визначено й класифіковано тілесно-орієнтовані, когнітивні та нейрофізіологічних методики як чинник формування художньої виражальності у сучасній вокальній педагогіці.

2. The dissertation provides a theoretical substantiation of the category of embodiment as a fundamental basis of the performing process, where the artist's body does not merely submit to an intellectual concept but acts as an immediate generator of the idea, a dynamic form of artistic self-expression, and a universal medium for transmitting artistic meanings. The relevance of the topic is determined by the need to overcome fragmentation in studying the nature of music-making and the absence of comprehensive musicological works that examine the bodily dimension as an expressive paradigm of musical performance. The specificity of vocal art, where the singer's body itself is the generator of the vocal process, renders each performing act a unique phenomenon, wherein embodiment materializes in musical intonation, sound tension, and is actualized in performing plastics. Investigating the bodily dimension in musical performance through the case of 20th-century Ukrainian vocal pop art allows for a deeper comprehension of the mechanisms of the artist's spiritual and physical embodiment, as well as a re-evaluation and synthesis of perspectives on performing practice around the bodily nature of musical performance. The purpose of the study is to substantiate the bodily dimension as a core prerequisite and an essential expressive tool in musical performance. The object of the study is the process of musical and performing creativity. The subject of the study is human embodiment as an expressive paradigm of musical performance. The

research methodology is based on a comprehensive interdisciplinary approach involving a set of methods that allow for the investigation of the phenomenon through various scientific lenses: historical-retrospective, source studies, comparative, phenomenological, systemic, semiotic, general cultural methods, as well as methods of modeling and interpretative analysis. The scientific novelty of the study lies in the attempt to formulate a holistic concept of the bodily dimension as a predisposition and an expressive paradigm in musical and performing art, as well as in comprehending the historical and artistic metamorphoses of embodiment through the prism of 20th-century Ukrainian vocal pop art. The theoretical basis of the study is built upon works in musicology, philosophy, art history, literary studies, socio-cultural history, ethnomusicology, psychology, and vocal pedagogy. The foundation of the concept is Viktor Moskalenko's theory of musical interpretation and Olha Katrych's theory of musicalperforming archetypes. The musicological block of sources comprises studies by C. Abbate, V. Antoniuk, M. Doğantan-Dack, O. Katrych, O. Kozarenko, E. Kurth, E. Le Guin, O. Markova, V. Moskalenko, Yu. Nikolaievskaya, T. Orning, J.-J. Rousseau, etc; the philosophical block includes works by T. Adorno, J. Butler, S. de Beauvoir, E. Husserl, D. Levin, B. Massumi, M. Merleau-Ponty, J.-L. Nancy, E. Said, J.-P. Sartre, B. Spinoza, M. Foucault, R. Shusterman, etc; the art history block involves research by G. Vigarello, E. Wind, A. Corbin, etc; the cultural studies block features T. Voznyak, J. Huizinga, T. Gundorova, U. Eco, V. Yermolaieva, O. Zelinskyi, O. Kozarenko, U. Konvaliuk, M. Mozhovyi, etc; the pedagogical block contains works by F. M. Alexander, J. Estill, A. Lessac, K. Linklater, S. Riggs, C. Sadolin, N. Shepelenko etc. The study traces the metamorphoses of bodily models and conceptual transformations of embodiment across different historical and cultural eras, given that each socio-cultural paradigm dictated its unique "bodily canon" that defined the boundaries of permissible expression and stage behavior. It analyzes how worldview orientations of humanity were encoded and decoded through the bodily dimension in painting, architecture, theater, and music. In the dissertation, musical performance is examined through the categories of "bodily intonation" and performing archetypes manifested within the socio-cultural, political, and mental contexts of the epoch. It is demonstrated that the vocalist's body emerges as a primary instrument and a space of interpretation capable of transmitting meanings of national identity.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Стоколяс М. В. Розвиток сучасної методики поп-вокалу в контексті міжкультурної комунікації. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Рівне : РДГУ, 2024. Вип. 49. С. 337–342.
- Стоколяс М. В. Тілесність як прояв національної інтонації у сучасному українському естрадному вокальному мистецтві. Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2024. № 141. С. 86–95.
- Стоколяс М. В. Тілесна інтонаційність модерної української естради у дзеркалі творчої співпраці Богдана Весоловського та Ірени Яросевич. Українська музика. Науковий часопис ЛНМА імені М.В. Лисенка. Львів: ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2025. № 2 (53). С. 80 – 85.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Катрич Ольга Тарасівна
2. Olha Katrych

Кваліфікація: к. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2222-1993

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул.Нижанківського, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іванніков Тимур Павлович
2. Tymur Ivannikov

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7958-8799

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Опарик Лариса Миколаївна

2. Larysa M. Oparyk

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3905-7253

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Антонюк Ірина Миколаївна

2. Iryna M. Antonyuk

Кваліфікація: к. мист., доцент, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000000249793828

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул.Нижанківського, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жишкович Мирослава Андріївна

2. Myroslava A. Zhyshkovych

Кваліфікація: к. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3432-2641

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул.Нижанківського, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Новакович Мирослава Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Новакович Мирослава Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Ластовецька-Соланська Зоряна Миколаївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна